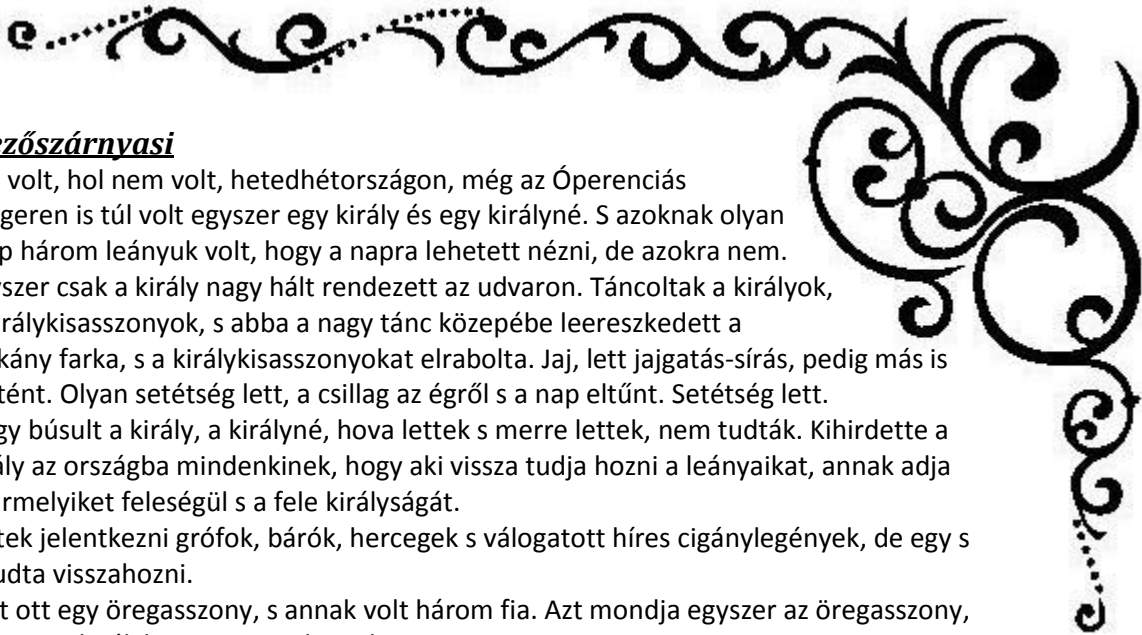

Harmadik útravaló: Csak a fejét, hogy meg ne sántuljon!

Mezőszárvyasi

Hol volt, hol nem volt, hetedhétországon, még az Óperenciás tengeren is túl volt egyszer egy király és egy királyné. S azoknak olyan szép három leányuk volt, hogy a napra lehetett nézni, de azokra nem. Egyszer csak a király nagy hált rendezett az udvaron. Táncoltak a királyok, a királykisasszonyok, s abba a nagy tánc közepébe leereszkedett a sárkány farka, s a királykisasszonyokat elrabolta. Jaj, lett jajgatás-sírás, pedig más is történt. Olyan setéség lett, a csillag az égről s a nap eltűnt. Setéség lett. Hogy búsult a király, a királyné, hova lettek s merre lettek, nem tudták. Kihirdette a király az országba mindenkinek, hogy aki vissza tudja hozni a leányaikat, annak adja akármelyiket feleségül s a fele királyságát. Jöttek jelentkezni grófok, bárók, hercegek s válogatott híres cigánylegények, de egy s e tudta visszahozni.

Volt ott egy öregasszony, s annak volt három fia. Azt mondja egyszer az öregasszony, elment a királyhoz, azt mondja neki:

- Felséges királyom! Van nekem három fiam, azok vissza tudnák hozni a királykisasszonyokat.

- Küldd csak ide a fiaidot!

Hazament az öregasszony, s odaküldte a fiait. Azt mondja a király:

- Hallottam, hogy ügyes legények vagytok, visszahozzátok a királykisasszonyokat. Menjetek a fegyvertárba, s vegyetek fegyvert magatokhoz, vegyetek szép ruhát magatokra, s menjetek az istállóba, szép paripát vegyetek!

De a legkisebbik legén amikor elindult, - ...volt neki egy öreganyja, s azt mondta neki:

- Akármit mond a király, te ne úgy csinálj!

- Amikor azt mondja, vegyél szép ruhát magadra, akkor mondd, hogy felséges királyom, én azt a ruhát akarom magamra venni, amelyikbe felséged megesküdt, azt a régi gúnyát...

- ...s amikor mondja, hogy egy kardot köss az oldaladra, mondd, hogy te egy rozsdás kardot akarsz az oldaladra kötni.

- S amikor azt mondja, menjél az istállóba, paripát nyergelj magadnak, akkor van a ganyé mellett egy rossz bogos csitkó, s te húzd ki azt a csitkót, s arra üljél fel!

Úgy is lett. A két nagyobbik testvére aranyos zsinóros gúnyába felöltözött, fényes kardot kötött az oldalára, s bementek az istállóba, kiválasztottak két szép paripát, de a legkisebbik legény azt mondja a királynak:

- Felséges királyom, én azt a gúnyát kérem, amelyikbe felséged megesküdt.

- Ott van a kamrában felakasztva. Jó koszos. Magadra veheted.

No, a legény magára vette.

- Kardot is azt kérek, ami jó rozsdás.

- Ott van felakasztva a gúnya mellett.

Elvette a legény, s a derekára kötötte. Sakkor kiment a ganyé mellé, s ott volt

az a rossz, bogos, háromlábú, sánta csitkó. Valahogy felhúzta, de csak esett el. Felhúzta, megint esett el. Valahogy felhúzta, kihúzta a kapuig, s halljátok-e, kinőtt a szárnya. De még mielőtt ki nem húzta, azt mondják a testvérei:

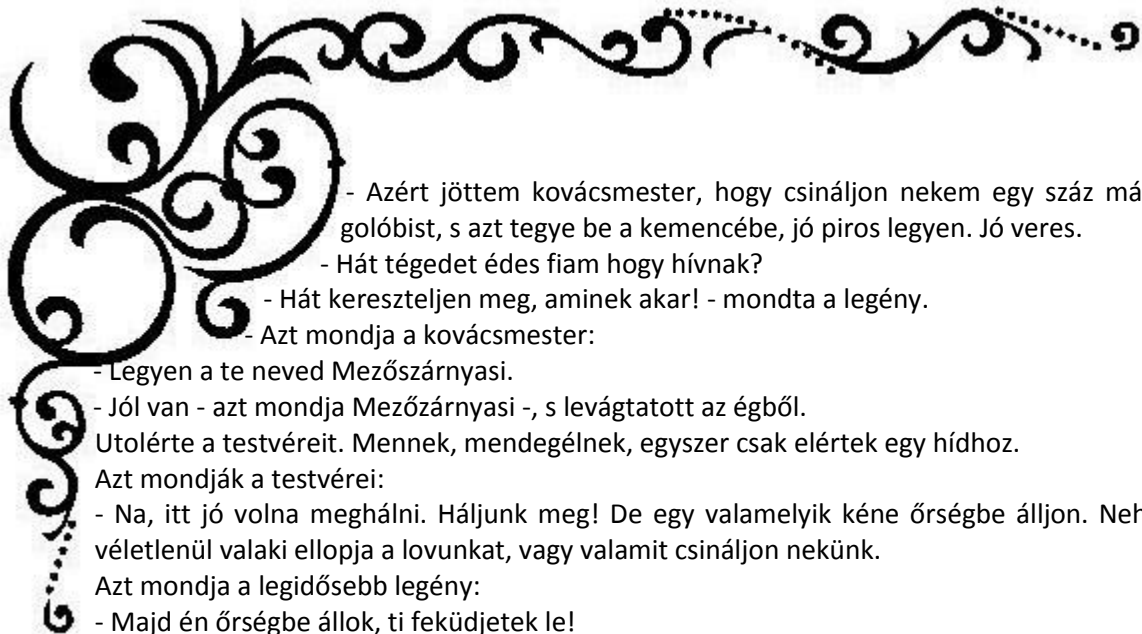
- Mi veled nem megyünk, ha ilyen csúf gúnyában vagy, s ilyen rossz csitkóval jössz. Kikacag mindenki.

- No, nem baj, menjetek csak ketten!

S a legény kihúzta a csitkót a kapuig, s felült reá, s annak kinőtt még a negyedik lába is, s szárnya lett. A két testvére csak csodálkozott, hát ők még ilyent sose láttak. Akkor felvágatott az égbe, az ég kovácsához:

- Jónapot, kovácsmester!

- Adjon Isten, édes fiam, Hát te miért jöttél?

- Azért jöttem kovácmester, hogy csináljon nekem egy száz mázsás golóbbist, s azt tegye be a kemencébe, jó piros legyen. Jó veres.
- Hát tégedet édes fiam hogy hívnak?
- Hát kereszteljen meg, aminek akar! - mondta a legény.
- Azt mondja a kovácmester:
- Legyen a te neved Mezőszárnyasi.
- Jól van - azt mondja Mezőszárnyasi -, s levágtatott az égből.
- Utolérte a testvéreit. Mennek, mendegélnek, egyszer csak elértek egy hídhöz.
- Azt mondják a testvérei:
- Na, itt jó volna meghálni. Háljunk meg! De egy valamelyik kéne őrségbe álljon. Nehogy véletlenül valaki ellopja a lovunkat, vagy valamit csináljon nekünk.
- Azt mondja a legidősebb legény:
- Majd én őrségbe állok, ti feküdjetek le!

Mezőszárnyasi s a másik testvére lefeküdt, de Mezőszárnyasi tetette magát, hogy aluszik. A nagyobbik testvére őrségbe volt, de még hamarabb elaludt. Akkor Mezőszárnyasi felkelt, s a kardját - mert az tiszta fényes lett, az a rozsdás kard -, a kardját a hídon felsúrta, hogy ki volt a vége egy darab így a hídból s behúzódott a híd alá Mezőszárnyasi.

Egyszer csak jött a hétfejű sárkány. Csetlett-botlott, belelépett a karó végibe.

- No, megállj te Mezőszárnyasi! Még meg se születted, s tudtam, hogy bajom lesz veled! - azt mondja a sárkány.

Mezőszárnyasi kihúzta a kardot, s azt mondja:

- Kard, neki!

A kard úgy forgolódott, hogy mind levágta a hétfejű sárkánynak a fejét.

Hát, amikor készen volt, jött a kilencfejű sárkány. S annak is levágta a kard. Alig végzett ezzel, jött a tizenegyfejű sárkány. Annak is levágta...

Kifáradott Mezőszárnyasi is, de még a kardja is. Csupa véres volt, addig küzdelődött a sárkánnyal. Mire készen volt, felébredtek a testvérei.

- Na, pakolódjatok, gyertek, menjünk. Keressük meg a királykisasszonyokat! Itt vannak valamerre - mondta Mezőszárnyasi.

- Mi nem megyünk! Félnék a sárkányoktól - mondják a testvérei.

- Attól ne féljétek! Nézzétek meg, hogy én mindegyiket leküzdöttem, a kardom...!

Csodálkoztak a testvérei, hogy ameddig aludtak, addig Mezőszárnyasi milyen vitéz volt.

Na mennek, mendegélnek, egyszer beértek egy aranyrétre, s annak a közepiben volt egy aranypalota. Mennek fel a palotába, s ott volt a királynak a legidősebb leánya.

- Jaj, jaj elmenjétek! - mondta a leány, mert hazajő a hétfejű sárkány, vége az életeteknek!

- Azt én kivégzettem! - azt mondja Mezőszárnyasi. - Meg akarunk szabadítani tégedet. Maradj itt, amíg érted jövünk, s megyünk a középső lányért.

Elmentek a középső lányért, az is megijedett:

- Jaj, az én gazdám, az én uram, a kilencfejű sárkány, vége lesz az életeteknek, ha hazajön.

- Azt én kivégzettem - mondta Mezőszárnyasi. - Maradjál itt, amíg érted jövünk!

Mennek tovább a rézrétre, de ott a rézréten rezek voltak még a fák is, a madarak. Gyönyörű szép palota volt. Felment Mezőszárnyasi.

- Na, királykisasszonyka, gyere velünk!

De az a királykisasszonyka az olyan szép volt, hogy Mezőszárnyasi egyből beleszeretett. Ment is a királykisasszonyka, de előbb mondta:

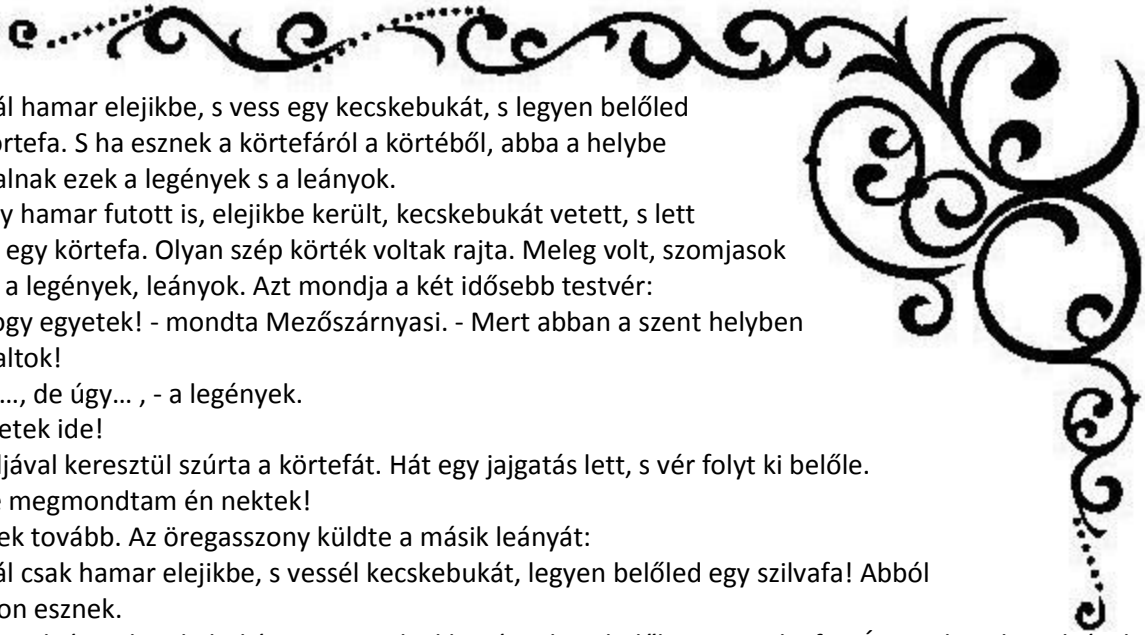
- Jaj, jaj elbújjatok, mert mindjárt jön a tizenegyfejű sárkány, s vége az életeteknek!

- Annak vége - mondta Mezőszárnyasi. - Azt én legyőztem, a kardom.

Hát jönnek visszafelé a három legény, megszólították a középső királykisasszonyt, a nagyobbikat...

De tudjátok-e, a sárkányoknak volt egy öreganyja, s annak volt három leánya, s megtudta, hogy Mezőszárnyasi legyőzte a sárkányokat. Azt mondja a legidősebb leánynak:

Harmadik útravaló: Csak a fejét, hogy meg ne sántuljon!

- Fussál hamar elejikke, s vess egy kecskebukát, s legyen belőled egy körtefa. S ha esznek a körtefáról a körtéből, abba a helybe meghalnak ezek a legények s a leányok.

A leány hamar futott is, elejikke került, kecskebukát vetett, s lett belőle egy körtefa. Olyan szép körték voltak rajta. Meleg volt, szomjasok voltak a legények, leányok. Azt mondja a két idősebb testvér:

- Nehogy egyetek! - mondta Mezőszárnyasi. - Mert abban a szent helyben meghaltok!

De így..., de úgy..., - a legények.

- Nézzetek ide!

A kardjával keresztül szúrta a körtefát. Hát egy jajgatás lett, s vér folyt ki belőle.

- Ugye megmondtam én nektek!

Mennek tovább. Az öregasszony küldte a másik leányát:

- Fussál csak hamar elejikke, s vessél kecskebukát, legyen belőled egy szilvafa! Abból biztosan esznek.

Futott a leány, kecskebukát vetett, elejikke ért, lett belőle egy szilvafa. Úgy teli volt szilvával. Odaértek a legények s a leányok.

- Na, most - azt mondja - hiába is mondd, ebből eszünk!

- Nehogy egyetek! - mondta Mezőszárnyasi. - Mert ha esztek, vége az életeteknek! Nézzetek ide!

Beleszúrta a kardját a szilvafába, s hát abból is nagy jajgatás jött ki. Vér folyt.

- Ugye megmondtam én nektek?!

Mérgelődött az öregasszony, küldte a legkissebbik leányát:

- Menjél hamar, kerülj elejikke, vessél egy kecskebukát, legyen belőled egy folyóvíz! Abból biztosan isznak.

Ment a leány hamar, kecskebukát vetett, s lett belőle egy folyóvíz. A legények odaértek, megállították a lovakat, lehajoltak, hogy igyanak, s a lovakat is meg akarták kínálni. Odaugrott Mezőszárnyasi:

- Nehogy igyatok, mert abban a helyben meghaltok!

De így a legények:

- Nem hagyta, hogy együnk a körtefáról a körtéből, nem a szilvából, most iszunk a vízből.

- Nehogy igyatok, mert vége az életeteknek!

Akkor Mezőszárnyasi beledugta a kardját, nagy jajgatás lett, tiszta véres volt a víz.

- Ugye megmondtam nektek? Most ha én itt nem lettem volna, eddig már haláfia lett volna belőletek.

Hát mennek tovább. Ahogy mennek, egyszer csak Mezőszárnyasi néz vissza, olyan hidegség csapta meg, nagy szélvihar kerekedett. Erdő zúgott, mező zúgott, néz vissza, s hát jött a boszorkány. A leányoknak az anyja.

Nem szólt semmit Mezőszárnyasi. Amíg az öregasszony odaért, felvágatott az ég kovácsához, azt mondja:

- Kovácsmester, nézzen csak le a földre, mit lát?

- Látok egy asszonyt, erőst nagy szája van. Fújja a hideget s a meleget. S abba a nagy szája hanyítsa belé azt a nagy száz mázsás golyóbist!

Hamar kivette a tűzből, - mert még akkor is ott volt a kemencébe, - s az öregasszony kitérte a száját, s ahogy fújta a hideget s a meleget, beirányította a szájába. S az öregasszonynak mind elégett a szája.

Na, akkor hazavágtattak a királykisasszonyoknak az országába, a királyhoz, s amikor hazaértek, egyből kisütött a nap, a csillagok az égen voltak este, olyan világosság lett.

A király nem tudta, hogy a legényeket csókolja vagy a leányokat. Egyből feleségül adta mind a három királykisasszonyt a három legényhez, a legények odavitték az édesanyjukat, s nagy lakodalmat csaptak, s még ma is élnek, ha meg nem haltak.